

3837309 LCRUM/M : สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา ; ศศ.ม. (พัฒนาชนบทศึกษา)

ศัพท์สำคัญ : ผ้าทอพื้นบ้าน/ การเลี้ยงไหมแบบดั้งเดิม/ วิถีชีวิต/ คุณภาพชีวิต

มานพ สีวารัตน์ : การศึกษาผ้าทอพื้นบ้านกับวิถีชีวิตของชาวชนบท : กรณีศึกษาบ้าน
ศิลาทองและบ้านห้วยหิน ตำบลห้วยหิน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ (THE STUDY OF
RURAL TEXTILE STUDY AND RURAL OF LIFE: A CASE STUDY OF BANSILATHONG
AND BANHUAYHIN TAMBON HUAYHIN NONGHONG DISTRICT BURIRAM
PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : เรืองเดช ปิ่นเจ็อนชาติย์, Ph.D., เอี่ยม ทองดี,
ศศ.ม, ชงยุทธ บุราสิทธิ์, ศศ.ม., 153 หน้า ISBN 974/589/439-7

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเป็นมาของกระบวนการในการทอผ้าพื้นบ้าน
ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์ของผ้าทอพื้นบ้านกับวิถีชีวิต และการเปลี่ยนแปลงการทอผ้า
กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้าน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ .

ผลการวิจัยพบว่า หมู่บ้านได้ก่อตั้งมาจนถึงปัจจุบันรวมเวลาได้ 61 ปี ชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นผู้อพยพมาจากที่อื่น กระบวนการทอผ้าพื้นบ้านมีมาตั้งแต่เริ่มตั้งหมู่บ้าน ชาวบ้านมีการปลูกฝ้าย ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และทอผ้าไว้ใช้สำหรับชีวิตประจำวันในครัวเรือน ผ้ามีบทบาทสัมพันธ์กับวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย กล่าวคือ เพื่อสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ใช้เป็นเครื่องมือเพื่อแสดงฐานะของบุคคล และเพื่อใช้ในการประกอบประเพณีและพิธีกรรมในการทอผ้าของชาวบ้านยังใช้อุปกรณ์การทอแบบดั้งเดิม ส่วนการข้อมสียได้เปลี่ยนแปลงจากการย้อมด้วยสีธรรมชาติ มาใช้การย้อมด้วยสีสังเคราะห์

ปัจจุบันนี้การทอผ้าของชาวบ้าน ได้เปลี่ยนแปลงจากการทอเพื่อใช้สอยในครัวเรือนเพียงอย่างเดียวมาเป็นการทอเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว ปัจจัยที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงคือ ความต้องการความจำเป็นพื้นฐาน การติดต่อสื่อสารกับสังคมภายนอก และกระแสทุนนิยม ผ้าทอพื้นบ้านนอกจากจะเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้านกันโดยตรงแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการอยู่ร่วมสังคมของชาวบ้านอีกด้วย

3837309 LCRU/M : MAJOR : IN RURAL DEVELOPMENT STUDIES; M.A. (RURAL DEVELOPMENT STUDIES)

**KEY WORD : RURAL TEXTILE/ TRADITIONAL SILKWORM-RAISING/
LIVELIHOOD/ QUALITY OF LIFE**

**MANOP SIVARAT: THE STUDY OF RURAL TEXTILE AND RURAL OF LIFE:
A CASE STUDY OF BANSILATHONG AND BANHUAYHIN TAMBON HUAYHIN
NONGHONG DISTRICT, BURIRAM PROVINCE. THESIS APPROVAL COMMITTEE:
RUENDET PANKUENKHAT, PH. D., IAM THONGDEE M.A YONGYUTH BURASITH M.A
P.153. ISBN 974-589-439-7**

The objective of this research is to trace the process of rural textile village industry from the past to the present and its impact on rural livelihood/ quality of life. Qualitative method is used for the study.

The outcomes of this research show the development of villages dating back 61 years ago when early settlers came from various places. Textile process started out with silkworm-raising and fiber planting for local daily community consumption. Cloth played a significant role in the livelihood of rural people as a basic necessity, an indicator of social status in the community, and in cultural festivities. Traditional textile equipment/ tools are still being used, however, traditional natural color dyeing has given way to synthetic color dyeing process.

Current rural textile production has shifted from production solely for local consumption to production as an additional source of income. Factors contributing to this change can be attributed to changes in social and economic needs influenced by the country's infrastructure developments.